

پیش‌بینی یک نماینده از آینده اقدامات رضاخان

۳ خرداد ۱۴۰۳ ساعت ۱۴:۰۹

روزی به خود می‌آییم و متوجه می‌شویم که هیچ اثری از آزادی و قانون اساسی بر جای نمانده است... نمایشاتی می‌شود که خیلی اسباب وحشت و پریشانی و نگرانی است. عملیات نظامی می‌شود که به نظر بنده ممکن است در آتیه خیلی نزدیک برای مملکت و ملت خطراتی را متوجه سازد.

بسیاری معتقدند که بعد از روی کار آمدن رضاخان، روشنفکران باطرح روشنفکر منور، به حمایت از او پرداخته و زمینه روی کار آمدن یک پادشاه دیکتاتور را فراهم کردند؛ اما برخلاف این ادعا، واقعیت آن است که تمام روشنفکران خواهان روی کار آمدن چنین فردی نبودند و بسیاری از افراد به عواقب به قدرت رسیدن رضاخان نیز پی برده بودند و پیرامون آن هشدار هم می‌دادند.

«در ۵ اکتبر ۱۹۲۲، مؤتمن‌التجار، نماینده تبریز، طی سخنرانی در مجلس، اعمال غیرقانونی رضاخان را تقبیح کرد. روزنامه ستاره ایران این سخنرانی را در ۶ اکتبر منعکس کرد:

حقیقتاً خیلی ننگ‌آور و باعث تأسف است که پس از ۱۷ سال مشروطیت و آن همه قربانی‌ها که در راه آزادی داده شده مجبور شویم که در عوض اصلاحات اساسی از نقض قانون اساسی و اجرا نشدن سایر قوانین شکایت کنیم. از زمان ورود به تهران متوجه شده‌ام که به اساس و ارکان قانونی این مملکت حمله می‌شود و این درحالی است که جلسات گرانبهای مجلس تمام صرف جزئیات شده است. ترتیبات حالیه بنده را حق می‌دهد که نسبت به اوضاع حاضر بدبین و ظنین باشم. شاه به خارجه سفر کرده است، مجلس شورای ملی بی‌تفاوت به امور نشسته است و با اینکه مردم تمام امید خود را به این مجلس بسته‌اند، ما بدون پروا و بی خیال دست روی دست گذاشته‌ایم. روزی به خود می‌آییم و متوجه می‌شویم که هیچ اثری از آزادی و قانون اساسی بر جای نمانده است... نمایشاتی می‌شود که خیلی اسباب وحشت و پریشانی و نگرانی است. عملیات نظامی می‌شود که به نظر بنده ممکن است در آتیه خیلی نزدیک برای مملکت و ملت خطراتی را متوجه سازد. بدون مجوز قانونی جراید را می‌بندند و مدیران آنها را توقیف و شکنجه می‌کنند...»

منبع: محمدقلی مجد، از قاجار به پهلوی ۱۲۹۸-۱۳۰۹ بر اساس اسناد وزارت خارجه آمریکا، مترجمین سیدرضا مرزانی، مصطفی

امیری، تهران، موسسه مطالعات و پژوهش‌های سیاسی، ۱۳۸۹، صص ۲۳۴-۲۳۵

آدرس مطلب :

<https://www.cafetari.kh.com/news/49653/موضا.ان-اقدامات-آينده-نماينده-پك-بين-پيش/49653>